

Музей
Голодомору

ІНСТИТУТ
ДОСЛІДЖЕННЯ
ГОЛОДОМОРУ

ПРОГРАМА

VI Міжнародної науково-практичної конференції

ГЕНОЦИД ЯК ЗБРОЯ У БОРОТЬБІ ПРОТИ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ В ХХ-ХХІ СТ.: ІНТЕРДИСЦИПЛІНАРНІ ПІДХОДИ

до 90-х роковин Голодомору-геноциду

24-25 листопада 2022
м. Київ

Міністерство культури та інформаційної політики України
Національний музей Голодомору-геноциду
Інститут дослідження Голодомору
Університет менеджменту освіти
Національної академії педагогічних наук України
Український інститут національної пам'яті
Національний інститут стратегічних досліджень
Історичний факультет Київського національного університету
імені Тараса Шевченка
Історико-філософський факультет Національного педагогічного
університету імені М.П. Драгоманова
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
Одеська національна наукова бібліотека

ПРОГРАМА

VI Міжнародної науково-практичної конференції
**«Геноцид як зброя у боротьбі проти української нації
в XX–XXI ст.: інтердисциплінарні підходи»
до 90-х роковин Голодомору-геноциду**

24–25 листопада 2022

м. Київ

ОРГКОМІТЕТ

ГАСИДЖАК Леся, кандидатка історичних наук, в.о. генерального директора Національного музею Голодомору-геноциду

ІВАНЕЦЬ Андрій, кандидат історичних наук, провідний науковий співробітник філіалу «Інститут дослідження Голодомору» Національного музею Голодомору-геноциду

МУРАНОВА Наталія, доктор педагогічних наук, професор, проректор з науково-педагогічної, освітньої роботи та міжнародних зв'язків ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України

ПЕТРЕНКО Іван, кандидат історичних наук, заступник директора філіалу «Інститут дослідження Голодомору» Національного музею Голодомору-геноциду

ПОТАПЕНКО В'ячеслав, доктор економічних наук, кандидат географічних наук, керівник Центру внутрішньополітичних досліджень Національного інституту стратегічних досліджень

ТИЛЩАК Володимир, кандидат історичних наук, заступник голови Українського інституту національної пам'яті

ПОРЯДОК РОБОТИ

24 листопада 2022

Перше пленарне засідання конференції –

**Голодомор-геноцид української нації як найбільший злочин
комуністичного тоталітарного режиму**

**Конференц-зала Національної академії педагогічних наук
України, м. Київ, вул. Січових Стрільців, 52А**

09.30 – початок реєстрації учасників першого пленарного засідання

10.00 – початок роботи першого пленарного засідання

13.00 – перерва

13.30 – продовження роботи першого пленарного засідання

17.00 – завершення роботи першого пленарного засідання

25 листопада 2022

Друге пленарне засідання конференції –

**Геноцид українців під час російсько-української війни
2014–2022 рр.**

Укрінформ, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 8/16

10.30 – початок реєстрації учасників другого пленарного засідання

11.00–14.30 – робота другого пленарного засідання

Регламент:

Привітання – до 5 хвилин

Доповідь – до 10 хвилин

Участь у дискусії – до 3 хвилин

Пропозиції – до 2 хвилин

Робочі мови конференції: українська, англійська

ПЕРШЕ ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ

24 листопада 2022

**Голодомор-геноцид української нації як найбільший злочин
комуністичного тоталітарного режиму**

Модератори:

Петренко Іван, кандидат історичних наук, заступник директора філіалу «Інститут дослідження Голодомору» Національного музею Голодомору-геноциду

Білий Дмитро, доктор історичних наук, професор, завідувач відділу історичних досліджень Голодомору-геноциду філіалу «Інститут дослідження Голодомору» Національного музею Голодомору-геноциду

ВІДКРИТТЯ ПЕРШОГО ПЛЕНАРНОГО ЗАСІДАННЯ

Привітання:

Гасиджак Леся, кандидатка історичних наук, в.о. генерального директора Національного музею Голодомору-геноциду

Кириченко Микола, ректор Університету менеджменту освіти Національної академії педагогічних наук України, член-кореспондент Національної академії наук вищої освіти України, доктор філософії, професор кафедри філософії і освіти дорослих

Тиліщак Володимир, кандидат історичних наук, заступник голови Українського інституту національної пам'яті

Корновенко Сергій, доктор історичних наук, професор, професор кафедри археології та спеціальних галузей історичної науки, директор Науково-дослідного інституту селянства та вивчення аграрної історії Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького

Мелешенко Тетяна, кандидатка історичних наук, професорка, заступниця декана з наукової роботи Історико-філософського факультету Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова

Бірюкова Ірина, генеральний директор Одеської національної наукової бібліотеки, заслужений працівник культури України

В'ячеслав Кушнір, доктор історичних наук, декан факультету історії та філософії Одеського національного університету імені І.І.Мечникова

НАУКОВІ ДОПОВІДІ

Кульчицький Станіслав, доктор історичних наук, професор, в. о. головного наукового співробітника відділу історії України 20–30-х рр. XX ст. Інституту історії України НАН України

*Голодомори 1921–1923 і 1932–1933 рр.
як терор голодом: порівняльний аналіз*

Марочко Василь, доктор історичних наук, професор, головний науковий співробітник Інституту історії України НАН України, провідний науковий співробітник філіалу «Інститут дослідження Голодомору» Національного музею Голодомору-геноциду

Біженці Голодомору – жертви геноциду в Україні

Корновенко Сергій, доктор історичних наук, професор, професор кафедри археології та спеціальних галузей історичної науки, директор Науково-дослідного інституту селянства та вивчення аграрної історії Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького

Голодомор 1932–1933 рр.: фінал селянської революції

Кушнеж Роберт, габілітований доктор, професор Поморської академії (Слупськ, Польща)

Ситуація в українському селі після Голодомору

Нікілев Олександр, доктор історичних наук, професор, професор кафедри історії України Дніпровського національного університету ім. Олеся Гончара

*Голодомор: демографічні наслідки трагедії
у вимірі вітчизняних досліджень*

Турченко Федір, доктор історичних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України, завідувач кафедри новітньої історії України Запорізького національного університету

*Голод як елемент радянської/російської політики
щодо України в XX – на початку XXI ст.*

Романець Наталя, докторка історичних наук, професорка кафедри історії України та правознавства Криворізького державного педагогічного університету, провідна наукова співробітниця філіалу «Інститут дослідження Голодомору» Національного музею Голодомору-геноциду

***В'язні як жертви Голодомору 1932–1933 рр.
(за матеріалами Дніпропетровської області)***

Шишко Олександр, доктор історичних наук, доцент, професор кафедри філософії і права Одеського національного технологічного університету

***Опір суцільній колективізації в Одеському окрузі
у січні–березні 1930 р.***

Зеркаль Микола, доктор історичних наук, доцент, консультант Центру професійного розвитку педагогічних працівників Вінницької міської ради

***Репресії селян на Миколаївщині
під час Голодомору 1932–1933 рр.:
за матеріалами кримінальних справ***

Крисаченко Валентин, доктор філософських наук, професор, завідувач відділу військово-патріотичного виховання Науково-дослідного інституту українознавства МОН України

***Російська політика геноциду української нації:
доктрина Голодоморів***

Чернега Петро, доктор історичних наук, професор, професор кафедри історії України, етнології та краєзнавства Історико-філософського факультету Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова.

***Голодомори і масовий терор –
основні засоби поневолення українського народу
російським комуністичним режимом (1918–1933 рр.)***

Маркова Світлана, докторка історичних наук, доцентка, керівниця наукового відділу, професорка кафедри соціально-гуманітарних дисциплін Хмельницького кооперативного торговельно-економічного інституту

***Українські діти і людиноненависницька ідеологія
комуністичного тоталітарного режиму СРСР
і сучасної РФ***

Мовчан Ольга, докторка історичних наук, професорка, провідна наукова співробітниця філіалу «Інститут дослідження Голодомору» Національного музею Голодомору-геноциду

***Гуманітарні наслідки злочину Голодомору-геноциду
проти української нації в українських містах***

Капустян Ганна, докторка історичних наук, професорка, професорка кафедри гуманітарних наук, культури і мистецтва Кременчуцького національного університету ім. Михайла Остроградського

***«Москва все збіжжя забирає з України для себе»:
відгуки польської і української громадськості
про Голодомор 1932–1933 рр. в Україні***

Zwolski Marcin, Doctor of Historical Sciences, Head of the Scientific Department of the Sybir Memorial Museum (Białystok, Poland)

***Education about the Holodomor at the permanent exhibition
of the Sybir Memorial Museum***

Турченко Галина, докторка історичних наук, професорка, в.о. завідувача кафедри історії України Запорізького національного університету

Терно Сергій, доктор педагогічних наук, професор кафедри історії України, завідувач лабораторії модерної історії України та інноваційних освітніх технологій Запорізького національного університету

Кольченко Анастасія, студентка 4-го курсу історичного факультету Запорізького національного університету

***Голодомор-геноцид українського народу 1932–1933 рр.
у шкільному курсі історії РФ та ОРДЛО (2014–2021 рр.)***

Tsyganenko Liliia, Professor, Doctor of Historical Sciences (Dr. habil), Academician of the International Academy of Science and Education, Fellow of the Gerda Henkel Foundation (Germany)

***The struggle against the kulaks on the pages
of the soviet propaganda posters***

Зінченко Арсен, доктор історичних наук, професор, провідний науковий співробітник Музею Вінниці

Голодомор: відповідальність і національна пам'ять

Петрова Наталія, кандидатка історичних наук, доцентка кафедри археології, етнології та всесвітньої історії, заступниця декана факультету історії та філософії з наукової роботи Одеського національного університету імені І. І. Мечникова, старша наукова співробітниця філіалу «Інститут дослідження Голодомору» Національного музею Голодомору-геноциду

***Формування джерельної бази масових штучних голодів
та Голодомору на Одещині: досвід збирання,
оприлюднення та виховний контекст***

Середа Остап, кандидат історичних наук, доцент, гостьовий дослідник Колегіуму ім. Імре Кертеса Єнського університету (Угорщина)

***Дослідження Голодомору як чинник історіографічних
дискусій 1980-х років навколо сталінізму***

Подкур Роман, кандидат історичних наук, старший науковий співробітник відділу історичної регіоналістики Інституту історії України НАН України, провідний науковий співробітник філіалу «Інститут дослідження Голодомору» Національного музею Голодомору-геноциду

***Контингенти спротиву комуністичному режиму
в умовах Голодомору 1932–1933 рр.
(за документами ГПУ УСРР)***

Горох Микола, кандидат історичних наук, старший науковий співробітник Чернігівського історичного музею імені В. В. Тарновського

***Часопис «Діло» як джерело формування
колективної пам'яті про Торгсин***

Білий Дмитро, доктор історичних наук, професор, завідувач відділу історичних досліджень Голодомору-геноциду філіалу «Інститут дослідження Голодомору» Національного музею Голодомору-геноциду

***Геноцид українців Кубані в 1932–33 роках:
причини, механізм та наслідки***

Ніколаюк Тетяна, кандидатка історичних наук, доцентка, завідувачка кафедри культури і соціально-гуманітарних дисциплін Національної Академії образотворчого мистецтва та архітектури

***Продовольче постачання українських робітників
під час сталінського «комуністичного штурму»
та Голодомору 1932–1933 років (на прикладі Харкова)***

Байкеніч Дмитро, кандидат історичних наук, провідний науковий співробітник філіалу «Інститут дослідження Голодомору» Національного музею Голодомору-геноциду

***Кримінальні справи про канібалізм як джерело інформації
про Голодомор: на прикладі Харківської області***

Чедолума Ілля, доктор філософії, молодший науковий співробітник Інституту історичних досліджень Львівського національного університету ім. І. Франка

***Голос совісті в пустелі:
Ольгерд Іполит Бочковський (1885–1939)
та правда про Голодомор***

Nesteruk Sara, PhD Art and Design, Lecturer in Graphic Design and Animation, Researcher, University of Huddersfield (Great Britain)

Recipes for Baking Bread: Holodomor and Film

Рибалка Валентин, начальник експозиційно-виставкового та видавничого відділу Комунального закладу «Музей спротиву Голодомору» Дніпровської міської ради

Події 1932–1933 рр. в офіційному публічному просторі СРСР. Від 1933 р. до перебудови

Фігурний Юрій, кандидат історичних наук, завідувач відділу української етнології Науково-дослідного інституту українознавства МОН України

Пам'ять про Голодомор-геноцид в Україні

Шугальова Інна, кандидатка історичних наук, доцентка, старша наукова співробітниця філіалу «Інститут дослідження Голодомору» Національного музею Голодомору-геноциду

Молдавський Роман, кандидат історичних наук, доцент, старший науковий співробітник філіалу «Інститут дослідження Голодомору» Національного музею Голодомору-геноциду

Життя дітей після Голодомору: не/втрачені долі

Андрусишин Наталія, кандидатка економічних наук, старша наукова співробітниця Державної установи «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього НАН України», старша наукова співробітниця філіалу «Інститут дослідження Голодомору» Національного музею Голодомору-геноциду

Вплив Голодомору-геноциду 1932–1933 років на процеси демовідтворення населення

Бачинська Марія, кандидатка економічних наук, наукова співробітниця відділу проблем соціально-гуманітарного розвитку регіонів Державної установи «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього НАН України», старша наукова співробітниця філіалу «Інститут дослідження Голодомору» Національного музею Голодомору-геноциду

Діти в умовах Голодомору-геноциду: соціально-демографічні аспекти

Петренко Іван, кандидат історичних наук, заступник директора філіалу «Інститут дослідження Голодомору» Національного музею Голодомору-геноциду

Кримінальні справи ГДА МВС України як джерело дослідження спротиву українців геноцидній політиці комуністичного тоталітарного режиму

Якубовський Ігор, кандидат архітектури, доцент Київського національного університету будівництва і архітектури

Роль «чорних дощок» у маскуванні цілеспрямованої організації Голодомору 1932–1933 рр. в Україні

Западенко Ігор, заступник директора Державного історико-культурного заповідника «Межибіж» з наукової роботи
Тетяна Ветрова, провідна наукова співробітниця Державного історико-культурного заповідника «Межибіж»

Народний художник України Микола Мазур: творчий портрет автора Музею пам'яті жертв Голодомору 1932–1933 рр. на Хмельниччині

Батюк Ірина, аспірантка Історико-філософського факультету Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова

Становлення і діяльність державних установ і громадських організацій у справі допомоги дітям напередодні та в роки Голодомору-геноциду 1932–1933 рр.

Леськів Ірина, завідувачка науково-експозиційного відділу Державного історико-культурного заповідника «Межибіж»

Музей пам'яті жертв Голодомору 1932–1933 років на Хмельниччині: 14 років унікальній експозиції

Хромова Вікторія, аспірантка кафедри всесвітньої історії та міжнародних відносин Навчально-наукового інституту історії та соціогуманітарних дисциплін ім. О. М. Лазаревського Національного університету «Чернігівський колегіум» ім. Т. Г. Шевченка

Репресії проти духовенства Чернігівщини у 1930-х рр.

Парацій Володимир, старший науковий співробітник Бережанського краєзнавчого музею Тернопільської області

***«Україна в передсмертних судорогах» 1933 р.:
з діяльності Бережанського повітового Громадського
Комітету Рятунку України (на тлі інформаційно-
протестних акцій у Східній Галичині)***

Нагурний Євгеній, науковий співробітник Державного історико-культурного заповідника «Межибіж»

***Документальний фільм «Стежкою Голгофи»:
незнищенна пам'ять про Голодомор***

Шеремета Лілія, методистка філіалу «Інститут дослідження Голодомору» Національного музею Голодомору-геноциду

Голодове їдло українців: нетрадиційні назви страв

Нечай Станіслав, магістр державного управління, редактор часопису «Українські медичні вісті»

***Голодомор 1932–1933 років крізь призму
однієї української родини***

ДРУГЕ ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ

25 листопада 2022

**Геноцид українців під час російсько-української війни
2014–2022 рр.**

Модератор:

Іванець Андрій, кандидат історичних наук, провідний науковий співробітник філіалу «Інститут дослідження Голодомору» Національного музею Голодомору-геноциду

ВІДКРИТТЯ ДРУГОГО ПЛЕНАРНОГО ЗАСІДАННЯ

Привітання:

Гасиджак Леся, кандидатка історичних наук, в.о. генерального директора Національного музею Голодомору-геноциду

Ярмистий Максим, в.о. голови Українського інституту національної пам'яті

Потапенко В'ячеслав, доктор економічних наук, кандидат географічних наук, керівник Центру внутрішньополітичних досліджень Національного інституту стратегічних досліджень

Пшеничний Тарас, доктор історичних наук, заступник декана з науково-педагогічної та навчальної роботи Історичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка

НАУКОВІ ДОПОВІДІ

Кориневич Антон, посол з особливих доручень МЗС України, агент України в Міжнародному суді ООН

*Створення Спеціального міжнародного трибуналу
для розслідування і притягнення до відповідальності
за вчинення злочину агресії проти України*

Козицький Андрій, кандидат історичних наук, доцент кафедри нової та новітньої історії зарубіжних країн Львівського національного університету імені Івана Франка, старший науковий співробітник філіалу «Інститут дослідження Голодомору» Національного музею Голодомору-геноциду

*Моральна реабілітація Й. Сталіна
у сучасній Росії: причини і наслідки*

Побережний Геннадій, доктор політології, професор Українського вільного університету (Мюнхен, Німеччина)

*Як (не) варто думати про правову кваліфікацію дій
держави-агресорки в Україні відповідно до Конвенції ООН
про запобігання та покарання злочину геноциду*

Василенко Володимир, заслужений юрист України, доктор юридичних наук, професор, провідний науковий співробітник філіалу «Інститут дослідження Голодомору» Національного музею Голодомору-геноциду

Геноцидний характер збройної агресії Росії проти України

Удовиченко Валерій, полковник СБУ, офіцер з особливих доручень Департаменту контррозвідального захисту інтересів держави у сфері інформаційної безпеки Служби безпеки України

*Радянський геноцид в Україні та путінський геноцид
українців під час сучасної російсько-української війни –
історичні паралелі*

Соловей Ігор, керівник Центру стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки

Геноцидальна риторика та інформаційні злочинці Росії

Огієнко Віталій, кандидат історичних наук, головний спеціаліст відділу дослідження тоталітарних режимів Українського інституту національної пам'яті

Голодомор 1932–1933 та нинішня російська агресія в Україні: історичні паралелі та чого вони мають навчити українців?

Лозовий Віталій, доктор історичних наук, професор, головний науковий співробітник відділу суспільних процесів центру внутрішньополітичних досліджень Національного інституту стратегічних досліджень

Культивування в Росії образу ворога з українців: витоки російської агресії та геноциду українського народу

Михайлова Ольга, кандидатка політичних наук, провідна наукова співробітниця Центру внутрішньополітичних досліджень Національного інституту стратегічних досліджень

Урбіцид як прояв геноциду в російсько-українській війні

Кравченко Мілена, докторка наук з державного управління, професорка, професорка кафедри публічного управління та адміністрування Державного університету телекомунікацій

Знищення та депортація дітей як інструмент здійснення геноциду українського народу

Єфіменко Геннадій, кандидат історичних наук, старший науковий співробітник Інституту історії України НАН України

Голодомор у віддзеркаленні сучасних геноцидних практик Російської Федерації

Рашевська Катерина, юристка Регіонального центру прав людини, членкиня Квебекської спільноти міжнародного права, Міжвідомчої комісії з питань застосування та реалізації норм міжнародного гуманітарного права

Незаконне усиновлення депортованих українських дітей у Росії: один з проявів геноциду проти української нації

Бакальчук Владислава, кандидатка філософських наук, провідна наукова співробітниця відділу суспільних процесів Центру внутрішньополітичних досліджень Національного інституту стратегічних досліджень

***Культурний геноцид у період Голодомору 1932–1933 років
та ХХІ століття***

Валюшко Іван, кандидат політичних наук, провідний науковий співробітник Центру внутрішньополітичних досліджень Національного інституту стратегічних досліджень

***Образ ворога і культ Путіна
як ідеологічні атрибути нападу на Україну***

Теслюк Роман, кандидат географічних наук, провідний науковий співробітник філіалу «Інститут дослідження Голодомору» Національного музею Голодомору-геноциду

Демографічний вимір сучасного геноциду українців

Підгорна Дарина, магістр міжнародного права Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка, експертка ГО «Регіональний центр прав людини»

***Злочини проти культурної спадщини – інструмент РФ
для вчинення геноциду проти української нації***

Фігурний Юрій, кандидат історичних наук, завідувач відділу української етнології Науково-дослідного інституту українознавства МОН України

Висовень Оксана, доктор історичних наук, науковий співробітник відділу військово-патріотичного виховання Науково-дослідного інституту українознавства МОН України

***Нищення релігійних громад України як важливий елемент
геноцидної політики рашистів щодо українців
в умовах сучасної російсько-української війни***

Іванець Андрій, кандидат історичних наук, провідний науковий співробітник філіалу «Інститут дослідження Голодомору» Національного музею Голодомору-геноциду

До питання про підтримку російськими релігійними організаціями агресії Росії проти України та геноциду української нації

Веденєєв Дмитро, доктор історичних наук, професор Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв, полковник запасу

Сегеда Сергій, доктор історичних наук, начальник науково-дослідного центру військової історії Національного університету оборони України імені Івана Черняховського, полковник

Стратегічні навчання Збройних сил Російської Федерації як засіб розгортання (стратегічного маскування) наступального угруповання у кордонів України (2020–2022 рр.)

Просіна Ольга, кандидатка педагогічних наук, доцентка, завідувачка кафедри філософії і освіти дорослих ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України

Геноцид через руйнацію національно-культурної ідентичності українців

ДЛЯ НОТАТОК

ДЛЯ НОТАТОК

ДЛЯ НОТАТОК